

Vsebino v rdečem okvirju prepisete in prerišete v zvezek, nato ustno rešite naloge na strani 2.

NASLOV: **GIBANJE IN MIROVANJE**

Telo **MIRUJE**, kadar ne spreminja svoje lege glede na drugo telo ali skupino teles v okolici.

Telo **SE GIBLJE**, če spreminja svojo lego glede na okolico.

Primer: Miha in Tinka se vozita z vlakom in sedita nasproti. Glede na osebe in predmete v vlaku mirujeta (okolica je v tem primeru notranjost vagona), glede na ljudi in predmete izven vlaka pa se gibljeta (okolica je v tem primeru izven vlaka).

Ker je opis gibanja odvisen od izbire okolice, pravimo: gibanje je relativno. Šele po določitvi okolice lahko opišemo gibanje telesa.

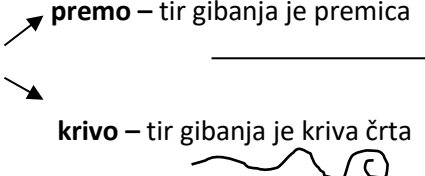
TIR gibanja

Tir gibanja je namišljena sled, ki jo pušča telo za seboj pri gibanju.

Glede na tir gibanja, je gibanje:

premo – tir gibanja je premica

krivo – tir gibanja je kriva črta

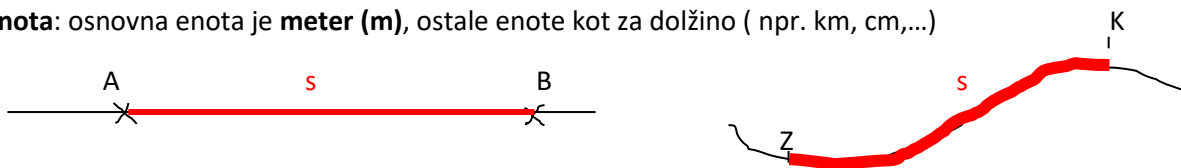
Včasih je ta tir viden, včasih ni.

POT gibanja

POT je dolžina med dvema legama telesa na tiru gibanja. Ne glede na to ali je gibanje premo ali krivo, dolžino tira imenujemo pot gibanja.

Oznaka: (mala) črka **s**.

Enota: osnovna enota je **meter (m)**, ostale enote kot za dolžino (npr. km, cm,...)

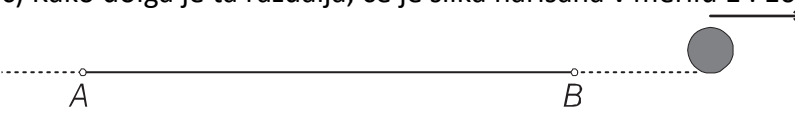
ČAS gibanja

ČAS gibanja je čas, ki ga telo porabi za določeno pot.

Oznaka: mala črka **t**

Enota: osnovna enota **sekunda (s)**, uporabljamo tudi druge enote časa (npr.: h, min, dan ...)

UTRJEVANJE (odgovori ustno):

1. Po čem prepoznaš, da se opazovano telo giblje? Navedi primer opazovanega telesa, ko se giblje in ko miruje.															
2. Peter se pelje z avtom mimo bencinske črpalke. Opazujemo Petra. Opiši njegovo gibanje glede na sedež v avtu, glede na cesto in glede na bencinsko črpalko.															
3. Jana sedi na sedežu vrtiljaka in se vozi. Pojasni, glede na kaj se giblje in glede na kaj miruje.															
4. Opazujemo spust smučarja po zasneženi strmini. Kako imenujemo sled, ki ostaja za smučarjem? Kakšno je lahko gibanje smučarja glede na tir?															
5. Kaj je tir gibanja in kakšno je lahko gibanje glede na tir? Kakšno je glede na tir gibanje: – čolna, ki drsi po vodi, – čebele, ki leta s cveta na cvet, – Jaka, ki se spušča po toboganu v vodnem parku?															
6. Kroglica se kotali. a) Kako imenujemo sled, ki ostaja za kroglico? b) Kako imenujemo razdaljo med točkama A in B? c) Kako dolga je ta razdalja, če je slika narisana v merilu 1 : 10 in je na sliki dolga 8 cm?															
															
7. UGOTOVI ali je gibanje premo ali krivo: Kolesar se pelje naravnost po ravni cesti. Kakšno je pri tej vožnji gibanje: <table><tr><td>• zvonca na balanci</td><td>premo</td><td>krivo</td></tr><tr><td>• zadnje osi</td><td>premo</td><td>krivo</td></tr><tr><td>• ventila na zračnici</td><td>premo</td><td>krivo</td></tr><tr><td>• pedala</td><td>premo</td><td>krivo</td></tr><tr><td>• zoba na zobatem kolesu</td><td>premo</td><td>krivo</td></tr></table>	• zvonca na balanci	premo	krivo	• zadnje osi	premo	krivo	• ventila na zračnici	premo	krivo	• pedala	premo	krivo	• zoba na zobatem kolesu	premo	krivo
• zvonca na balanci	premo	krivo													
• zadnje osi	premo	krivo													
• ventila na zračnici	premo	krivo													
• pedala	premo	krivo													
• zoba na zobatem kolesu	premo	krivo													
Na sedežu v vagonu potniškega vlaka leži kovček. Vlak se premika. Ali se premika kovček glede na: <ul style="list-style-type: none">• sedež?• tirnice?• vagon?• drevo ob progi?• sopotnika v vagonu?• stolpnice v ozadju?